

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

§ 90

Vammaispalvelulain mukaisen liikkumisen tuen myöntämisperusteiden esittely vammaisneuvostolle

543/2022

Valmistelijat / lisätiedot:

Milja Koljonen, PALVELUJOHT, ENNALTAEHK.PALV, milja.koljonen@pirha.fi
Sonja Vuorela, SOSIAALITYÖN JOHTAJA, sonja.vuorela@pirha.fi

Vammaispalvelulain mukaisten liikkumisen tuen palvelun myöntämisperusteissa on kirjattuna tarkemmat perusteet ja ohjeet liikkumisen tuen myöntämiseen Pirkanmaan hyvinvointialueella. Lakiin ja asetukseen kirjattujen säännösten lisäksi hyvinvointialue voi tehdä omia tarkennuksia esimerkiksi kuljetuspalveluiden toimintakäytäntöihin. Myöntämisperusteet on laadittu turvaamaan asiakkaiden tasavertainen kohtelu hyvinvointialueella, tukemaan palveluihin hakeutumista ja tukemaan myöntämiseen liittyvää päätöksentekoa.

Myöntämisperusteisiin esitetään tarkennuksia ja muutoksia, joiden tarve on tunnistettu kuluneen vuoden aikana. Pirkanmaan hyvinvointialueella sekä vammaispalvelulain että sosiaalihuoltolain mukainen liikkumisen tuen palvelujen käsittely on keskitetty 1.9.2025 alkaen Liikkumisen tuen tiimiin liikkumisen tuen hakemusten yhdenmukaisen ja sujuvamman käsittelyn varmistamiseksi. Vammaissosiaalityössä liikkumisen tuen päätöksiä tehdään vain, jos päätös on edellytys vammaispalvelulain mukaiseen palveluun pääsemistä varten. Liikkumisen tuessa ja vammaissosiaalityössä sovelletaan samoja myöntämisperusteita.

Vammaispalveluiden myöntämisestä säädetään vammaispalvelulaissa (675/2023). Lain tarkoituksena on sen 1 §:n mukaan toteuttaa vammaisen henkilön yhdenvertaisuutta, osallisuutta ja osallistumista yhteiskunnassa sekä ehkäistä ja poistaa niiden toteutumisen esteitä, tukea vammaisen henkilön itsenäistä elämää ja itsemääräämisoikeuden toteutumista sekä turvata vammaisen henkilön yksilöllisen tarpeen ja edun mukaiset, riittävät ja laadultaan hyvät palvelut. Vammaispalvelulain 30-31 § säädetään tarkemmin liikkumisen tuen myöntämisestä ja sen sisällöstä.

Nykyisiin myöntämisperusteisiin esitetään täsmennystä, jonka tavoitteena on korostaa yksilöllisen sosiaalihuoltolain mukaisen palvelutarpeenarvioinnin merkitystä päätöksenteossa. Lisäksi myöntämisperusteisiin esitetään lisättäväksi, että asiakkaan palvelua järjestettäessä voidaan tarvittaessa tehdä kohtuullisia mukautuksia yhdenvertaisuuslain (1325/2014) 15 §:n mukaisesti. Mukautukset arvioidaan asiakkaan yksilöllisiin tilanteisiin, kuten vammaan, terveydentilaan tai elämäntilanteen kokonaisuuteen perustuen. Päätöksenteossa korostetaan vammaisen henkilön yhdenvertaista oikeutta työntekoon ja opiskeluun sekä otetaan huomioon hänen yksilöllinen liikkumisen tuen tarpeensa vammaispalvelulain 31 §:n mukaisesti.

Erityisoikeuksiin on lisätty oikeus matkustaa etupenkillä. Aikaisemmin etupenkkioikeudesta ei ole tehty valituskelpoista päätöstä, mutta jatkossa myös etupenkkioikeus perustellaan yksilöllisesti palvelupäätöksellä.

Oheismateriaalina luonnos vammaispalvelulain mukaisen liikkumisen tuen myöntämisperusteista.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Ehdotus

Vammaisneuvosto päättää

1. merkitä tiedoksi esittelyn vammaispalvelulain mukaisen liikkumisen tuen myöntämisperusteista ja
2. antaa mahdolliset huomionsa myöntämisperusteista.

Kokouskäsitely

Asiantuntijana kuultiin palvelupäällikkö Marjut Takasta.

Vammaisneuvoston jäsenet Arja Korvenranta sekä Kari Rannanautio poistuivat kokouksesta ennen päätöksentekoa.

Päätös

Vammaisneuvosto päätti

1. merkitä tiedoksi esittelyn vammaispalvelulain mukaisen liikkumisen tuen myöntämisperusteista ja
2. antaa mahdolliset huomionsa myöntämisperusteista tässä kokouksessa:
 - vammaisneuvoston kokouksessa 24.9.2025 § 65 käsitelty asiaa, jolloin käsitelty yhdenvertaisuusvaltuutetun vastaus saamaansa vammaisneuvoston yhteydenottoon, yhdenvertaisuusvaltuutetun vastaus puheenjohtajan toimesta toimitettu tiedoksi aluehallitukselle sekä viranhaltijoille. Vastauksessaan vammaisneuvostolle yhdenvertaisuusvaltuutettu suositteli viemään asian tarkistukseen eduskunnanoikeusasiamiehelle ja aluehallintovirastolle. Vammaisneuvosto on kyseissä kokouksessaan esittänyt keskustelutilaisuuspyynnön hyvinvointialueen liikkuvan tuen tiimille kuljetuspalveluiden tilanteesta ja kriteereistä, johon osallistuisi hyvinvointialueen vammaisneuvoston jäseniä, hyvinvointialueen viranhaltijoita, hyvinvointialueen poliittisia päättäjiä sekä Kuohkeen ja Tuomi Logistiikka Oy:n edustajia.
 - sosiaalityöntekijä tekee päätökset virkavastuulla itsenäisesti, perustuen asiakkaan kanssa yhdessä tehtyyn asiakassuunnitelmaan. Päätökseen ei saa vaikuttaa liikkumisen tuen tiimi, hyvinvointialueen säästösytyt, kukaan muu tai mikään muu asia kuin sosiaalityöntekijän virkavastuulla tehty asiakassuunnitelmaan perustuva harkinnanvarainen yksikölinen päätös.
 - Terveiden ja hyvinvoinnin laitos suosittelee lähtökohtaisesti käyttämään ainoastaan THL:n vammaispalvelujen käsikirjaa, vammaispalvelulakia itseään sekä aiempia asiaan liittyviä oikeuden päätöksiä.
 - vammaispalvelulakiin on kirjattu liikkumisen tuen laajuudessa oma asuinkunta, toiminnalliset lähikunnat ja elämän kannalta merkittävät kunnat. Uuden lain voimaantultua on vammaisneuvoston jäsenille sekä järjestöille tullut tietoon useita hämmästyttäviä tapauksia, joissa palvelu on evätty erikoisista syistä. Palveluita on myös rajattu niin, etteivät päätökset ole olleet yhdenvertaisia. Osa näistä palveluista on tietävästi myös myönnetty takaisin palvelunsaajalle.
 - vammaisneuvosto antaa kiitosta useista myönteisistä muutoksista.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

- vammaisneuvosto muistuttaa, että myös aikaisemmat vammaisneuvoston lausunnot ja kommentit tulee myös huomioida.
- 3. että vammaisneuvosto antaa virallisen lausunnon vammaispalvelulain mukaisen liikkumisen tuen myöntämisperusteista kokouksessaan 10.12.2025.

Tiedoksi

Tuula Jutila, Milja Koljonen, Sonja Vuorela, Anni Vainionpää, Päivi Tryyki, aluehallitus

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Nähtävillä Pirkanmaan hyvinvointialueen verkkosivulla pirha.cloudnc.fi 21.11.2025

Otteen oikeaksi todistaa

Tampereella
21.11.2025

Ilina Toivonen
HALLINTOASSISTENTTI

Tiedoksianto asianosaiselle

Päätös on lähetetty sähköpostitse 21.11.2025

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Muutoksenhakukielto
§90

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (Laki hyvinvointialueesta 141 §).